

2344

MARX
ENGELS
RANI
RADOVI

KARL MARX
i
FRIEDRICH ENGELS

RANI RADOVI

IZBOR

KULTURA
ZAGREB 1953

Radovi ranog perioda Marxa i Engelsa, koji su sakupljeni u ovoj knjizi, označuju najinteresantniju i najbogatiju fazu njihova misaonog razvitka. Iza sebe su već imali pređenu idealističku prošlost, period unutrašnjih borbi, sumnji, traženja izlaza iz složenih društvenih situacija i golemog broja različitih filozofskih i socioloških teorija, period samokritičkog i samoprijegornog rada na rješavanju onih problema, na kojima su radili tadašnji najveći umovi. Potrebno je da se radi razumijevanja toga perioda osvrnemo ukratko na ono, što je ovome prethodilo.

Razvijajući se u tridesetim i četrdesetim godinama prošlog stoljeća Njemačke i Evrope, Marx i Engels nužno su doživljavali one utjecaje, koji su u to vrijeme bili najizrazitiji, nužno su nastavljali na svu dotadašnju kulturnu baštinu čovječanstva, kao što su i rješavali one društvene i teorijske probleme, koji su bili osnovna pitanja vremena.

Njemačka, a naročito Pruska, preživljavala je duboku unutrašnju krizu. Napoleonski ratovi dali su joj veoma čitljivu svjedožbu njezine trulosti i zaostalosti. Građanska Engleska i Francuska stajale su s one strane Evrope kao njezin historijski memento. Ako se želilo stajati u redovima prvih nacija, moralo se ići i njihovim putem.

Specifičnost procesa u Njemačkoj bila je prvenstveno u tome, što njezina građanska klasa nije tada bila kadra da izvrši socijalni prevrat, a apsolutističko-junkerska monarhija nije takav željela. Međutim, porazi u ratu protiv revolucionarne i kasnije carsko-napoleonovske Francuske (koja je i tada u mnogočemu raznosila revolucionarni plamen i sijala sjeme revolucije), prisilili su monarhiju na polovične reforme, koje su vremenom izmijenile proizvodne odnose na selu, kao i odnose u gradovima, a

SADRŽAJ

Predgovor	5
IZ »NJEMAČKO-FRANCUSKIH GODIŠNJAKA«	
Marxova pisma Rugeu iz 1843. god.	31
Marx: K židovskom pitanju	41
Marx: Uz kritiku Hegelove filozofije prava	73
Engels: Nacrt za kritiku nacionalne ekonomije	89
Engels: Položaj Engleske	115
KARL MARX: EKONOMSKO — FILOZOFSKI RUKOPISI IZ 1844. G.	
KA KRITICI NACIONALNE EKONOMIJE SA ZAVRŠNIM PO- GLAVLJEM O HEGELOVOJ FILOZOFIJI	145
Predgovor	147
Prvi rukopis	
Nadnica	153
Profit od kapitala	167
Zemljišna renta	183
Otudeni rad	196
Drugi rukopis	
Odnos privatnog vlasništva	211
Treći rukopis	
Privatno vlasništvo i rad	221
Privatno vlasništvo i komunizam	225
Potrebe, proizvodnja i podjela rada	238
Novac	255
Kritika Hegelove dijalektike i filozofije uopće	260
KARL MARX I FRIEDRICH ENGELS: NJEMAČKA IDEOLOGIJA	
Predgovor	283
Feuerbach	285
Historija	295
O proizvodnji svijesti	304
Stvarna osnova ideologije	317
Prirodna i civilizirana oruđa za proizvodnju i oblici vla- sništva	332
Komunizam — Proizvodnja samog oblika saobraćanja	337
FRIEDRICH ENGELS: PRINCIPI KOMUNIZMA	
Registar imena	365
Predmetni registar	371